

LAB2 cvičení – Skalární součin a ortogonalita II

Typy úloh:

1. nalézt OG doplněk P do Q , kde $P \subset\subset Q$ a $Q \subset\subset \mathbb{R}^n$ ($\mathbb{C}^n$),
  2. nalézt OG průmět vektoru.
-

Př. 1 Nechť $P, Q \subset\subset \mathbb{R}^4$. Najděte bázi $Q^\perp$ do P , tj. bázi ortogonálního doplněku Q do P , je-li

$$P = \left[\begin{pmatrix} 1 \\ 4 \\ 1 \\ 2 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 \\ -1 \\ 3 \\ 5 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 2 \\ -9 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix} \right]_\lambda \quad \text{a} \quad Q = \left[\begin{pmatrix} -1 \\ -5 \\ 2 \\ 3 \end{pmatrix} \right]_\lambda.$$

Př. 2 Nechť $P, Q \subset\subset \mathbb{R}^4$. Najděte bázi $Q^\perp$ do P , je-li

$$P = \left[\begin{pmatrix} 1 \\ -1 \\ 1 \\ -1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 2 \\ -2 \\ 3 \\ -3 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \\ -2 \\ 1 \end{pmatrix} \right]_\lambda \quad \text{a} \quad Q = \left[\begin{pmatrix} 3 \\ -2 \\ 2 \\ -3 \end{pmatrix} \right]_\lambda.$$

Př. 3 Nechť $P, Q \subset\subset \mathbb{R}^4$. Najděte bázi $Q^\perp$ do P , je-li

$$P = \left[\begin{pmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} -3 \\ 2 \\ 2 \\ 2 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \\ 0 \\ 2 \end{pmatrix} \right]_\lambda \quad \text{a} \quad Q = \left[\begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ 2 \\ 0 \end{pmatrix} \right]_\lambda.$$

Př. 4 Nechť $P, Q \subset\subset \mathbb{R}^4$,

$$P = \left[\begin{pmatrix} 1 \\ -1 \\ 1 \\ -1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} -1 \\ 1 \\ -1 \\ 1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix} \right]_\lambda \quad \text{a} \quad Q = \left\{ \begin{pmatrix} \xi_1 \\ \xi_2 \\ \xi_3 \\ \xi_4 \end{pmatrix} \mid \begin{array}{l} \xi_1 - \xi_3 = 0 \\ \xi_2 - \xi_4 = 0 \end{array} \right\}.$$

Najděte

- (a) OG doplněk Q do P (označme ho $Q_P^\perp$),
- (b) $\vec{x}_{Q_P^\perp}$, tj. OG průmět vektoru $\vec{x} = \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix}$ do $Q_P^\perp$.

Př. 5 Nechť $P \subset\subset \mathbb{R}^4$, kde

$$P = \left[\begin{pmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} -1 \\ -1 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ 1 \\ -1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix} \right]_\lambda.$$

Najděte

(a) ortonormální bázi P ,

(b) $\vec{a}_P$ pro $\vec{a} = \begin{pmatrix} 1 \\ -1 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix}$, tj. OG průmět vektoru $\vec{a}$ do P .

Př. 6 Nechť $P \subset \subset \mathbb{R}^4$, $\vec{x} \in \mathbb{R}^4$. Najděte (různými způsoby) $\vec{x}_P \in P$ a $\vec{x}_{P^\perp} \in P^\perp$ takové, že $\vec{x} = \vec{x}_P + \vec{x}_{P^\perp}$, je-li

$$P = \left[\begin{pmatrix} 2 \\ 3 \\ 3 \\ 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 2 \\ 1 \\ 1 \\ 4 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \\ 2 \\ -1 \end{pmatrix} \right]_\lambda \quad \text{a} \quad \vec{x} = \begin{pmatrix} 2 \\ 0 \\ 1 \\ -4 \end{pmatrix}.$$

Př. 7 Nechť $P \subset \subset \mathbb{R}^4$, $\vec{x} \in \mathbb{R}^4$. Najděte $\vec{x}_P$, tj. ortogonální průmět $\vec{x}$ do P , je-li

$$P = \left[\begin{pmatrix} 1 \\ -1 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 3 \\ -1 \\ 3 \\ 1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 2 \\ -1 \\ 2 \\ 1 \end{pmatrix} \right]_\lambda \quad \text{a} \quad \vec{x} = \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix}.$$

Př. 8 Najděte ortogonální průmět $\vec{x} \in \mathbb{R}^4$ do $P \subset \subset \mathbb{R}^4$, je-li

$$\vec{x} = \begin{pmatrix} 2 \\ -1 \\ 1 \\ 2 \end{pmatrix} \quad \text{a} \quad P = \left\{ \begin{pmatrix} \xi_1 \\ \xi_2 \\ \xi_3 \\ \xi_4 \end{pmatrix} \mid \xi_2 - \xi_3 = 0 \right\}.$$

Př. 9 Nechť $P \subset \subset \mathbb{C}^4$,

$$P = \left[\begin{pmatrix} 1 \\ i \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} i \\ 0 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix} \right]_\lambda.$$

Najděte

(a) $P^\perp$ do $\mathbb{C}^4$,

(b) ortogonální průmět vektoru $\begin{pmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix}$, do P .

Řešení úloh

Př. 1 Vyhovuje např. báze $\left(\begin{pmatrix} 2 \\ 7 \\ 5 \\ 9 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 74 \\ 75 \\ 61 \\ 109 \end{pmatrix} \right)$.

Př. 2 Vyhovuje např. báze $\left(\begin{pmatrix} 4 \\ 1 \\ -5 \\ 0 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} -1 \\ 1 \\ 1 \\ -1 \end{pmatrix} \right)$.

Př. 3 Vyhovuje např. báze $\left(\begin{pmatrix} 2 \\ 5 \\ -1 \\ 5 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} -10 \\ 5 \\ 5 \\ 5 \end{pmatrix} \right)$.

Př. 4 (a) $Q_P^\perp = \left[\begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ -1 \\ 0 \end{pmatrix} \right]_\lambda$, (b) $\vec{x}_{Q_P^\perp} = \frac{1}{2} \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ -1 \\ 0 \end{pmatrix}$.

Př. 5 (a) Vyhovuje např. báze $\left(\frac{1}{2} \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix}, \frac{1}{2} \begin{pmatrix} -1 \\ -1 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix}, \frac{1}{\sqrt{10}} \begin{pmatrix} 1 \\ -1 \\ 2 \\ -2 \end{pmatrix} \right)$,

(b) $\vec{a}_P = \frac{1}{10} \begin{pmatrix} 4 \\ -4 \\ 13 \\ -3 \end{pmatrix}$.

Př. 6 $\vec{x}_P = \frac{1}{4} \begin{pmatrix} -1 \\ 5 \\ 5 \\ -13 \end{pmatrix}$, $\vec{x}_{P^\perp} = \frac{1}{4} \begin{pmatrix} 9 \\ -5 \\ -1 \\ -3 \end{pmatrix}$.

Př. 7 $\vec{x}_P = \frac{1}{2} \begin{pmatrix} 1 \\ -1 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix}$.

Př. 8 $\vec{x}_P = \begin{pmatrix} 2 \\ 0 \\ 0 \\ 2 \end{pmatrix}$.

Př. 9 (a) $P^\perp = \left[\begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} -i \\ -1 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix} \right]_\lambda$, (b) $\vec{x}_P = \frac{1}{3} \begin{pmatrix} 2 \\ 3+i \\ 3-i \\ 0 \end{pmatrix}$.